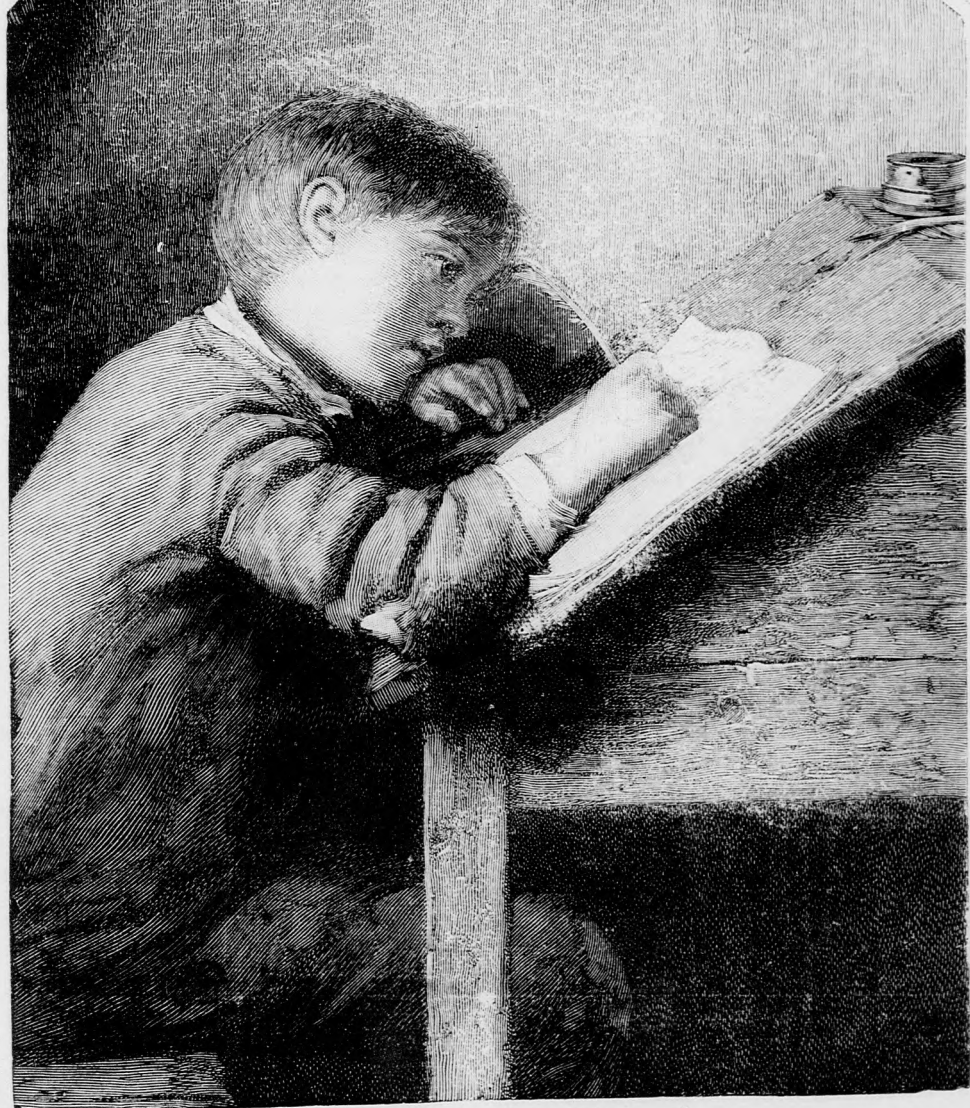

M.
nk
tek
an-
tá-
ek,
tte
osz
ba-
zda
ut-
dig
ka-
tok
da-
lvö-
öm-
lója
rez-
ter
kis
her
kül-
Jan-
szá-
nyv-
nár,
zin-
és
kem
ele-
mint
nun-
mos
rül-
Több
ncim
és
da-
i.
épület.

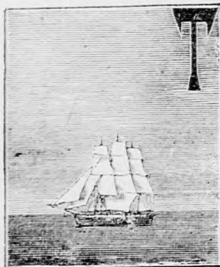
KIS IRADÓ

NEHÉZ KEZDET. (Lásd a 270. lapon.)

ELSŐ UTAM A TENGEREN.

— Elbeszélés számos képpel. —

TENGERRE magyar!
Nem tudom, hallot-
tátok-e már ezt a két
szót? Hallhattátok,
mert egy nagy férfiú
mondotta, akinek
szavát sokszor ismét-
lik széles Magyaror-

szágon: *Kossuth Lajos.*

Mikor én olyan kis diák voltam, amilyenek ti most vagytok, többször hallottam ezt a két szót. Hallottam, de biz én, az igazat megvallva, nem igen tudtam, mit gondoljak felőle. Hogy menjek a tengerre, mikor legföljebb ha a térképen látom? Körülöttünk, ahol mi laktunk, csupamerő erdős hegység volt, ahol csak a mesékből hallottuk híret az Operenciás tengernek; de még arról sem hittük el, hogy igazán megvan valahol.

És mégis úgy fordult a dolog sorja, hogy én most már rég járom a tengert, oda arra a szép erdős tájra pedig csak néha-néha látogatok el pihenni, hogy együtt legyek jó öreg szüleimmel. Most itthon vagyok és látom, mint örül ősz édes apám az én nap-sütötte, vihar-edzette ábrázatomnak. Nem azért, mintha így szebb volnék, mert eleinte, mikor megjövök, akár szerencsenek is gondolhatnának; de bizonyosan örül annak, hogy beváltottam azt a szavamat, melyet vagy tizenöt esztendővel adtam, mikor ő egyszer így szólt:

— Persze, könnyű azt mondani, hogy

»tengerre magyar!« De ezek a mi fiaink megijednek még egy kis tócsától is.

— Biz én nem ijedek meg, édes apám! Volna csak itt közel a tenger, el is mennék én akár a világ végéig rajta.

— Ezt így nagyon könnyű megfogadnod, barátocskám, mondá nevetve az apám. Mert a tenger bizony nem fog ellátogatni ide a mi bérczes vidékünkre. Aki tengerre akar jutni, annak oda kell menni a tengerre. No de nem is kívánom én, hogy tengerész legyen belőled.

De annál inkább kívántam én. Sokat olvastam már akkora érdekes tengeri utazásokról, kalandokról s tudtam, hogy mai nap már nem olyan nehéz eljutni a tengerhez. Nehány óra alatt oda röpit a mozdony. Hanem azért eszem ágába sem jutott afféle bolondos kaland, hogy talán megszököm hazulról és neki indulok a világnak. Ném voltam már olyan kiesi gyermek, hogy ne tudjam, hogy az efféle csak holmi mesékbe való. Lassan-lassan talán el is mult volna az én vágyakozásom a tenger után, ha egyszer aztán közbe nem jön az a szerencsés látogatás, amelynek leírásával kezdenem köll elbeszélésemet.

Azaz hogy azzal köll kezdenem, hogy falusi lakásunkról beköltöztünk Budapestre, mert több testvérem is volt, s apánk azt akarta, hogy a fővárosban járjunk iskolába. Apánknak sok ismerőse volt ott, s egy napon egy idegen urat hozott magával, kit nagy örömmel mutatott be mint ifjúkori tanulótársát, akitől rég elszakadt s aki most nagy kereskedő Fiumében, hol több nagy hajója van, melyek évről évre keresztül-kasul járnak a tengereket.

Nagyot bámultam rá, mert nem olyannak képzeltem én a tengeri hajóst. Akkor még azt hittem, csak annak lehet hajója, aki maga is mindig ott vitorláz a tengeren: az ilyen ember pedig izmos, erős ember, akin meglátszik, hogy sokat küzdött a viharral és veszedelemmel. A mi barátunk azonban éppenséggel nem ilyen volt. Alacsony, vézna öreg emberke, szelid, kellemes beszédű. Nyájasan mosolygott, mikor apám azt mondta neki, hogy én egy ízben nagyon szerettem volna tengerész lenni.

— Szeretnék én még most is, mondtam határozottan.

— Akkor hát viszlek magammal, szolt az öreg ur. Vagy két hét múlva indul egyik nagy hajóm hosszu utra, fölfigadlak hajós inasnak. Én is ugy kezdtem.

— Jaj édes apám, ha megengedné, de szivesen mennék!

Apám nem felelt mindjárt s ez már jó jel volt. Láttam, hogy nem igen ellenzi, és csakugyan így szolt:

— Ha kedved van, én nem bánom. De ezt még minden esetre meg köll fontolni, mert ez komoly dolog. Majd beszélünk még mamával is.

Már ettől félttem egy kicsit és nem is hiába. A mama eleinte hallani sem akart a tervünkről. Attól félt, hogy mindjárt bele fulok a vízbe, vagy czápa fog elnyelni, vagy tengeri vihar elmeríti az egész hajót. De lassanként ő is hozzá szokott a gondolathoz s leendő gazdám nagyon segített. Ő persze legjobban értett a dologhoz és legjobban rá tudta beszélni a mamát.

— Hogy veszedelmes? mondá. Abban semmi kétség. De nem veszedelmesebb az egy csöppel sem, mint akármiféle más mesterség. Hát én nem megöregedtem mellette és még százan és százezren? Veszedelem ellen nincs óvó szer sehol. Szerencsétlenül járhat vasuton, nyakát szegheti lovaglásnál, lebukhatik a lépcsőn, agyon döfheti séta közben a mezőn a bika, megmarhatja az utcán veszeti kutya: hát bizony az is megeshetik és meg is esik, hogy a tengeren oda vész az ember, ha a sors ugy rendelte. De hát az is csak olyan veszedelem, mint a többi. Nem is ettől köll félni. A jó tengerésznek a bátorság mellett arra van szüksége, hogy ügyes, edzett, kitartó, türelmes legyen. Akiben ez nincs meg, az ne menjen a tengerre.

Én a mamám székéhez támaszkodva figyelmesen hallgattam (Lásd a képet a 260. lapon.) és csak még inkább kedvet kaptam. Megmutatom, hogy vagyok olyan legény mint azok a százan, meg ezeren, akik nem ijedtek meg.

És nagy örömemre pár nap múlva el is határozták szüleim, hogy oda adnak tengerésznek. Össze szedelőzködtem, indultunk.

— Nem köll oda sok czók-mók, mondá uj gazdám. Megkapja hajós inas ruháját: egy öltöt a munkához, egyet ünneplőre. A hajón nincsen sok parádé, sem gavallérkodás, ámbár rendnek és tisztaságnak köll lenni, már legalább az én hajóimon. Erre majd rá szoritja a kapitány.

— Reménylem, jóra való ember, rá bizhatom a fiamat, aggódék a mamám.

— Egészen nyugodtan. Szigoru ember, de lelkiismeretes. Nem ugy van már

most, mint hajdanában. Csak külsőleg torzonborz, rideg, kemény, de amellet művelt emberek a hajóstisztek. Hanem persze: rendet tartanak.

Ettől én nem féltem. El voltam tökélvé, hogy pontosan teljesitem a kö-

telességemet, akkor nem lesz semmi bajom.

Nem irok a válásról. Biz az nehéz volt, de én már előre is igyekeztem megmutatni, hogy nem afféle pityergős gyerekek vagyok. Aztán meg az apám elkísért

...FIGYELMESEN HALLGATTAM. (Lásd a 259. lapon.)

egészen a hajóra. Az uton odáig jó tanácsokat adott, mikor pedig megérkeztünk a kikötőbe, maga öltöztetett be a matrózinas ruhába. Mihelyt ebbe bele bujtam, gazdám nem úgy beszélt többé velem mint barátja fiával, hanem csak mint egyik hajós inasával.

— A »Viola« kapitányát már értesítettem. Holnap reggel ott köll lenned a hajón s attól fogva a kapitánynak fogsz engedelmeskedni és a többi hajós tiszteknek.

Másnap reggel apámmal elindultunk a »Viola« hajóra. Ott lengett a ki-

kötő-pa
hatalm
melyek
Csónak
jutottu
zavaro
forgás
törödt
födélze
zok ide
gatták
ték, m
kötelel
nyokat
tek, kö
hajóra
sok já
és go
podgy
minder
getős v

Lát
gamho
fiukat
szorgo
tak er
melyik
kötélh
paszko
a mag
s én
zongva
kell-e
vállall
futóla
bámés
hogy r
tott eg

kötő-part közelében. Szép nagy hajó volt, hatalmas árbocokkal, óriási vitorlákkal, melyek azonban most össze voltak huzva. Csónakon mentünk a hajóra s amint följutottunk a födéltre, bizony szinte zavarodva álltunk meg. Nagy sürgés-forgás volt bizony, velünk ott nem igen törődtek. Nagy halmazokban hevert a födéletzen mindenféle portéka, a matrózok ide-oda rakosgatták, rendezgeték, mások meg köteleket, horgonyokat emelgettek, közben a már hajóra szállt utasok jártak-keltek, és gondoskodtak podgyászukról, — mindenkinek sürgetős volt a dolga.

Láttam magamhoz hasonló fiukat is, akik szorgoskodva jártak erre-arra, némelyik éppen a kötélhágcsón kapaszkodott fölfelé a magas árbocra, s én kissé borzongva gondoltam rá: vajjon nekem is kell-e majd ilyen nyaktörő kapaszkodásra vállalkoznom? Egyik-másik rám tekintett futólag, s persze a ruhámról is, meg a bámészkodásomról is mindjárt tudhatta, hogy új társuk vagyok. Atyám megszólított egy matrózlegényt:

— Hol találjuk a kapitány urat?

— Bizonyosan lent van a kabinjában és dolgozik, most nem lehet vele beszélni. Sok a dolog az indulás előtt.

— De én a fiamat hoztam ide, aki itt fog szolgálni a hajón.

— Hát akkor csak tessék itt hagyni. Majd megkapja a munkáját. Ha itt van a holmija, akkor rendben van. Legokosabb, ha ennek néz utána lent a födélközön, mert nemsokára indulunk.

Ezzel odább ment. Itt bizony nem sokat czeremoniáznak. Apám is így szólt aztán:

— No's, kedves Tamáskám, én itt már nem lehetek semmi hasznodra, hát megyek vissza a szárazföldre, mert még engem is el találnak vinni valahova Ausztráliába, nekem pedig ott semmi dolgom. Tehát Isten veled, édes fiam, légy jó, szorgalmas, engedel-

... MOSOLYOGVA NÉZETT RAJTAM VÉGIG.
(Lásd a 262. lapon.)

mes; teljesítsd pontosan a kötelességedet, és amikor olyan helyre kerültök, ahonnan levelet küldhetsz, irj nekünk. Isten áldjon és oltalmazzon!

Megölelt, megcsókolt és gyorsan távozott. Én pedig szinte kábultan, zavarodottan álltam ott, s valami csodálatos furcsán éreztem magamat, arra gondolva,

hogy itt állok csupa ismeretlen ember közt ezen a nagy hajón, mely mihamar elindul velem messzi világrészek felé. Körülöttem jöttek-mentek, kiáltoztak, dolgoztak, én pedig csak bámultam és nem tudtam, hogy hát most tulajdonképen mihez fogjak? Arra rezzentem föl, hogy egy izmos termetű, arany paszományos sipkás fiatal ember a vállamra ütött és a szemembe nevetett. Nagyon kemény nézésű, barnult képű, de mégis nyájasnak látszó ember volt.

— Na, öcsécském, hát te mit tátod itt a szádat? Látom, új fiu vagy és a legénységhez tartozol.

— Igen... igenis kérem... én vagyok... a Tamás. És szabad tudnom, kihez van szerencsém?

— Nem csak szabad, hanem kötelességed lesz tudnod. Én vagyok a hajóhadnagy. Ugy látom, még soha sem voltál hajón.

— Nem én.

— Hát annak utána néztél-e már, hol van a háló helyed, a ládád és egyéb holmid?

— Nem én, kérem.

— No hát legelőször is annak nézz utána, hogy tudjad, hol a helyed.

— Igenis... de... kérem... hol van az?

— Amott van a lépcső le a hajó belsőjébe; ott menj le, majd megtalálod.

Odébb ment, én pedig szétnéztem a fedélzeten, de sehol sem láttam lépcsőt. Egy hatalmas szál matróz ment el melletttem, azt szállítottam meg.

— Kérem szépen, merre köll mennem a háló terembe?

A matróz mosolyogva nézett rajtam végig, (Lásd a képet a 261. lapon.) aztán elvezetett egy nagy nyiláshoz, mely a fedélzet közepén volt.

— Itt menj le, majd ott aztán rátalálsz.

Meghökkenve bámultam a nagy lyukra. Valami sötét mély verem tátongett a lábaim alatt s eleinte el sem tudtam képzelni, voltaképen mit is kell itt csinálni? Talán leugorjak? De hova jutok? Hátha mélyre találok bukni? Mialatt azonban ilyen furesát gondoltam, egy fej emelkedett ki a sötét nyilásból s utána lassan az egész ember. Nyilván való, hogy lépcsőn jön fel. Itt tehát lépcső van. Már így megindulhatok lefelé.

(Folytatása következik.)

AZ ÚJ SZOMSZÉD.

— Beszélyke. —

BELLEMETLEN, nyirkos, ködös idő volt; az ég borus, éppen olyan, mint a Benczi képe, mikor Margitkát erőszakkal kézen fogta és magával vonszolta a már kopár kertnek a legvégibe.

— De hát mit akarsz? kérdé Margitka.

— Már mondtam, hogy mit akarok. Az a kifogásom volt, hogy oda bent a mama meghallhatja. No hát itt most nincsen senki. Ide a kezedet, aztán fogadd meg szentül...

— De mikor engem nem bántott... és nem is ösmerem...

— Mondom, ne okoskodjál! Ennek meg köll lenni!

Mikor Benczi ilyen hangon beszélt, akkor Margitkának tüstént elfogyott minden bátorsága. Nagyon jól tudta, hogy ilyenkor Benczi nagyon keményen el van tökélve, hogy amit mondott, annak meg kell történni, és ugyancsak rosszul járna, aki vele kikötni merészelné.

— No hát egymás után!

— De hiszen azt sem tudom, mit fogadjak meg?

— Majd én megmondom és te utánam mondd.

— Háttha itt a kerítés mögött meghallja valaki?

— Ne boszants, azt tanácsolom! Majd bizony ilyen csuf időben itt sétálgat és hallgatózik valaki. Semmi kifogás többé. Mondd utánam!

És Margitka — mit tehetett volna egyebet? — utána mondta:

— Szentül fogadom, hogy soha, de soha sem állok szóba azzal a szomszéd fiúval; barátomnak, játszó társamnak soha sem fogadom el.

— Így ni! szólt Benczi. Most aztán eszeden járj, hogy meg is tartsd a fogadásodat, mert megbánnád, ha megszegnéd.

— Jól van no, hiszen ha már megfogadtam, hát megpróbálom. De most már legalább szeretném tudni, mért gyűlölöd oly nagyon?

— Mert nagyon kiállhatatlan ficzkó. Elbizakodott, csufolkodó, s ma reggel is ő volt az oka, hogy az egész iskola nevelt rajtam. Én pedig nem tűröm, hogy nevensenek rajtam.

— És aztán mért nevettek?

— Semmi közöd hozzá! Elég hogy megtörtént, nem rontom a napomat még azzal is, hogy újra elbeszéljem.

Margitka újra kérdezősködni próbált, de rosszul járt vele, mert Benczi keményen rá rivalt, hogy az ilyen inczifinczi kis leánynak nem szabad kérdezősködni, ha egyszer a nagy diák bátyja rá parancsolt, hogy hallgasson. Aztán büszkén odább sétált, úgy hogy Margitkának nem is volt többé kitől kérdezősködni.

Azaz lett volna biz' ott, ha keresztül lát a kerítésen. Mert a tulsó oldalon félig boszus, félig nevető ábrázattal állt egy csinos, göndör haju fiú, és mikor hallotta, hogy Bencziék odább sétálnak, ő is folytatta lassan a megkezdett sétáját, mi-alatt vállát vonogatva, mondá magában:

— Azt a fogadást bizony könnyű lesz megtartanotok, mert kettőn áll a vásár, kedves barátocskám. Nem akartok velem szóba állni? Nagyon szép! Csak-hogy én sem akarok ám, s én is fogadom.

És szinte büszkén és elégedetten tért vissza a házba. A mama éppen a kapuból tért vissza, mintha kikisért volna valakit.

— Hol jártál, Sándor? Szerettem volna, ha éppen most nem jársz oda.

— Miért mamácska?

— Itt volt látogatóban a szomszéd asszonyság. Szerettem volna, ha mindjárt veled is megismerkedik. Nagyon kedves, derék családnak látszik, és talán még nem is tudod, hogy a fia éppen egy osztályba jár veled.

— De igen, tudom, már láttam tegnap is, ma is.

— No's, hát jó barátságot kell tar

tanotok. Kellemes lesz, ha így a szomszédban jó pajtások lesztek.

— Oh, abból semmi sem lesz, kedves mama. Azt már bizonyosan tudom, hogy nem leszünk jó barátok.

— Nem lesztek? Már ugyan miért?

— Mert ez a szomszéd Benczi egy durva, erőszakoskodó fiu, aki el van bízva az erejében, mindenkint bánt és hozzá még szörnyen tudatlan és rossz tanuló.

— Oh, oh! És honnan tudod már ezt mind?

— Láttam, mit csinál a pajtásaival, és hallottam is, hogy felelt az iskolában. Azt kérdezte ma a tanár: tudja-e valaki, honnan kapjuk a kávéját? Bencze hirtelen felállt, hogy tudja, aztán pedig azt mondta, hogy a fűszeres boltból. Én aztán szintén fölálltam és megmondtam, hogy Ázsiából és Amerikából.

— No, ez szeleburdi felelet volt tőle, de azért majd megválnak, mi lakik benne. Csak ne feledd, hogy nem szabad elhirtelenkedni az ítéletet. Te okos és jó fiu voltál eddig, légy ezután is az.

Már ebben nem volt hiba. Sándor csakugyan okos, derék fiucska volt. De mikor a saját füleivel hallotta, hogy a szomszédok még csak szóba sem akar-

nak állani vele, csak nem kívánhatja tőle senki, hogy meg az ő jó barátjok legyen. Nem is lesz, az már bizonyos. Tudja ő, mit

beszél. Arról a Bencziről is tud már elég. Egy szó mint száz, nem lesz a pajtása.

— A mama éppen most mondta,

hogy okos vagyok. Hát tudom is, hogy akkor cselekszem okosan, ha szóba sem állok a szomszédokkal.

Sándor nemcsak okos volt, hanem igazán jó is, és ezt mindjárt másnap megmutathatta.

Össze gyűltek az iskolában, s már mind együtt voltak a fiuk, csak a tanárt várták. Nagy zsidongás, beszéd, lárma volt a teremben, s lehangosabb volt Benczi, aki lecsapta könyveit, írásait a maga helyére és egy csapat fiuval vitatkozott valamiről. Sándor csöndesen ült a maga helyén s még egyszer átnézte az írásbeli dolgozatot, melyet majd át kell adnia a tanárnak. Csak néha-néha pillantott fel s szétnézett, mit csinálnak a többiek? Elhallgattak ezek is hirtelen mind, mikor a tanár belépett és kezdődött a lecke. Csakhamar ráerült a sor a dolgozatok átadására.

A legtöbben elkészültek vele és egyszerűen átadták. De Benczi nem volt ezek közt. Feltűnően zavart lett, nyugtalan kapkodott, kutatótt a könyvei, írásai közt s hol elsápadt, hol elvörösödött, amit persze a tanár is azonnal észre vett.

— No, Benczi, meddig várjak még? Mért nem adod

be az írásodat? szolt a tanár komolyan. És Sándor nagyon meg volt elégedve az okosságával. Mert bizony szép dolog is az, ha valaki nagyon okos. Szerencsére

— Igen is, mindjárt.... csak.... csak nem találom.

— Micsoda? Nem találok?

— Igenis... ide tettem le, aztán kissé messzebb mentem... az alatt elvitte valaki.

— Eh, haszontalan kifogás! Azt még meg tudnám bocsátani, ha őszintén megvallanád, hogy nem készítetted el; de az ilyen együgyű hazudozást nem tűrhetem.

Benczi elsápadt. Nem tudta, mit mondjon, mit tegyen? Körülötte pedig a fiuk nevetgéltek és látta arcukon a kárörömet. Mert sokan voltak, akiket egyszer-mászor valamivel megbántott, földhöz vágott; ezek most örültek a bajának. Kezdte érezni, hogy nem jó az, ha az embernek ellenségei vannak. Hanem most persze nem ez volt a fő baja, hanem az, hogy nincs mód a menekülésre, okvetlenül büntetést kap Hiába törte a fejét, nem tudta, mivel bizonyítsa be, hogy igazat beszél.

De ha ő nem tudta, tudta más. Sándor állt fel.

— Tanár ur, Benczi igazat beszél. Én láttam, hogy míg ő messzebb állt, egy fiu oda lopózkodott és sietve elvitt valami írást. Háttal volt felém, tehát nem ismertem rá, de hogy elvitt onnan valamit, azt láttam.

Sándor ezt csak azért mondta, mert valóban úgy volt, s igazság-érzete nem tűrte, hogy valaki ártatlanul szenvedjen, Benczi nagyot lélezett és ámulva is, hállásan is tekintett Sándorra, ki azonban éppen akkor oda sem nézett. Érezte Benczi, hogy most jóra fordulhat a dolga. Ez a szomszéd hát nem olyan gonosz... no lám...

A tanár csakugyan mindjárt más hangon kezdett szólani.

— Sándort komoly fiúnak ismerem, tehát hinni akarok neki. De akkor van itt valaki, aki igen helytelen csinyt követett el. Azonnal szigorú vizsgálatot tartok, addig senki sem megy innen ki, míg az az írás elő nem kerül. A kinél pedig megtalálom, az meglakol.

Cakhogy azt bizony mégsem lehetett kideríteni, hogy ki követte el a csinyt. Mert egyszerre csak ketten-hárman is kiáltották:

— Itt van valami írás a földön... talán ez az.

Csakugyan, ott volt a pad-közben. Persze a bűnös dobta oda és pajtásai, akik látták, nem akarták elárulni. Egyelőre be kellett érni annyival, hogy az írás megkerült.

Benczi persze örült, bár másrészt meg nagyon kényelmetlenül érezte magát. Hiszen most úgy illenék, hogy majd ha kimennek az iskolából, oda siessen Sándorhoz és megköszönje neki a jó szolgálatot. El is tökéltelte magát reá.

— Már hiába, ezt meg köll tennem. Baj, baj, de meg köll tennem!

Sándor azonban viszont arra gondolt, hogy ez meg ne történhessék.

— Nem akarom, hogy azt higye, mintha már valami nagyra volnék azzal, amit tettem. Különbén amily durva ficzkó, alkalmasint nem is törődik többé az egészszel, cakhogy tul van a bajon. Én sem gondolok vele.

De ha ő nem gondolt, annál inkább gondolt más, még pedig az a két fiu, aki haragosa volt Benczinek és a csinyt elkö-

vette, azután pedig ugyancsak megszepe-
pent, hogy rajta veszt. Arra nem gon-
doltak, hogy Sándor nem nevezte meg,
nem árulta el őket, pedig talán ezt is
megtehetette volna.

— Ez a Sándor egy hitvány árul-
kodó.

— De még milyen! Megérdemelné,
hogy torkára forrasszuk és elvegyük a
kedvét az ilyen árulkodástól.

— Meg is tesszük. Én tudom, merre
megy haza. Majd utána megyünk és jól
eldöngetjük. Tudom, megemlegeti.

Sándor nem is gyanította, milyen
veszedelem fenyegeti, s a leczke végezté-
vel, hogy Benczi ne is mehessen hozzá,
sietve indult haza felé. De amit ő nem
látott, azt meglátta Benczi, aki az effélék-
ben sokkal gyakorlottabb volt. Látta,
hogy a két fiu, aki neki haragosa, mint
sugdos és mint iramodik Sándor után.

— Ezek ketten tették, az világos, és
most Sándor után szaladnak, hogy bosszút
álljanak rajta. Ohó! Abból semmi sem
lesz! Az kellene még csak, hogy baja
legyen miattam! Haszontalan rossz fickó
volnék, ha ezt megengedném.

Mert az igaz, hogy Benczi, erejét
tudva, sokszor erőszakoskodó, durva volt;
de azért nemesen is tudott gondolkozni
és nagyon érezte, hogy a legrutabb
bűn a hálátlanság. Már pedig az hálát-
lanság volna, ha ő bajba engedné jutni
Sándort, akit tulajdonképen már meg is
sértett azzal, hogy rosszat gondolt róla s
aki oly szépen kisegítette őt a zavarából.

Szaporán sietett tehát ő is abban az
irányban, amerre két ellensége Sándort
követte. Már messziről látta, amint a két

fiu elébe került Sándornak és megállí-
totta. Hevesen beszéltek és hadonáztak,
és mikor Benczi közelebb jutott, Sándor
igen határozottan éppen így szólt:

— Köszönjétek meg, hogy csak
annyit mondtam. A fenyegetésektől pedig
nem félek és ezután is azt fogom tenni,
amit jónak látok.

— Azt hiszed? szólt az egyik fiu.
No, majd elmulik tőle mindjárt a kedved,
pajtikám! Mert most mindjárt úgy elve-
rünk, mint a két fenekü dobót. És jövőre
is kikapsz, ha ellenünk mersz szólani.
Fogd csak, Jóska, majd én ütöm.

— Ohó, csak lassan! Én is itt
vagyok.

Ezt már Benczi mondta, akinek oda-
toppanását a vita hevében nem vették
észre. Benczi pedig fél kezével meg-
kapta az egyik támadót, a másikkal a
másodikat és úgy ellődította őket, hogy
mind a kettő földre bukott. S amint lát-
ták, ki tette ezt velök, fölugrottak és ha-
nyatt-homlok elfutottak, mintha a tatár
kergette volna őket. Sándor akaratlanul
is nevetett.

— No, ezeknek hiresebb lesz a lábuk
mint a vitézségök. Hanem azt mégis na-
gyon köszönöm, hogy segítségemre jöttél,
mert egymagam nem birtam volna velök,
az pedig egy csöppet sem mulatságos, ha
valakit megvernek.

— Dejszen csak próbáljon valaki
téged bántani! Tudod-e Sándor, én nagyot
vétettem ellened, oktalan ésszel azt fogad-
tam meg, hogy nem leszek jó barátod...

— Tudom... hallottam, mikor a
hugocskádnak mondtad és vele is meg-
fogadtattad.

— Tudtad és mégis segítségemre jöttél a tanár előtt!

— Természetes, mikor igazad volt.

— Akkor hát az is természetes, hogy én meg nagyon sajnálom azt az oktalanságot, amibe bele kezdtem és amire még a hugocskámat is rákényszerítettem. Most már azt szeretném, ha jó barátok és jó szomszédok lennénk. Persze, ha te is úgy akarnád.

— Hogy ne akarnám? Tudod, én sem voltam okosabb, pedig nagyon okosnak hittem magamat. Ugyan-azt fogadtam amit te, de biz én fölmentem magamat az alól az oktalan fogadás alól. Inkább jó barátságot fogadok.

— De még én is.

Karon fogva mentek haza, és Margitka ugyancsak bámult, mikor így látta őket betérni s Benczi szörnyen keményen azt parancsolta rá, hogy kezet fogjon legjobb barátjával. A kis leány szívesen megtette és ugyancsak örült, mikor aztán megtudta, miképen történt a változás. Sándor látogatása után mindjárt Benczi és Margitka mentek vele együtt a szomszédba és vigan töltötték együtt a szabad idejüket.

Azután is megmaradtak jó barátságban és sokszor nevetve mondák:

— Jaj de bohók voltunk, mikor a csalékony első látszat után indultunk! De ezután se barátoknak, se ellenségnek nem tartunk senkit, amíg igazán nem ismerjük.

HASZNOS MESTERSÉGEK.

— A kenyérsütő. —

GY IMÁDKOZIK a jámbor, istenfélő ember mindennap: »add meg nekünk mindennapi kenyerünket ma«. Ugyhiszem, ti is elimádkoztatok, ámbátor nektek még nem okoz gondot, hogy az a kenyér, mellyel éhségetek csillapítjátok, honnan és hogyan kerül elő? Azt persze tudjátok, hogy az imádságot sem úgy kell érteni, mintha az égből hullana alá készen a jó friss czipó. Nem bizony. Másképp terem a kenyér, még pedig nagyon, de nagyon sokféleképen. El akarom mondani egyik-másik módját.

Ha éppen a kenyérsütő módján kezdem, talán azt is hiszitek, hogy ezzel aztán vége is lehet. Mert a pék megsüti a kenyeret és akkor aztán van kenyér. De bizony nem úgy van. Hiába süt a pék kenyeret, azért mégis nagyon sok embernek nem volna meg a mindennapi kenyere, ha kiki a maga módja szerint utána nem látna, hogy neki is jusson belőle. Nem is kell éppen a péktől vennie, megsüti otthon is a jó gazdasszony, ha tudja és van miből.

Maga a kenyérsütő vagy pék mesterember is csak azért süt kenyeret, hogy neki magának legyen kenyere. Persze, nem eheti ő meg mindazt a sok kenyeret, amit süt. De ha nem sütné másoknak, akkor neki magának sem volna mit haragnia. Az ő munkáját, szorgalmát fizetik meg, és jut aztán neki is mindenre, amire szüksége van. Tehát aki másnak kenyeret süt, az is csak a maga mindennapi kenyerét keresi.

Falun vagy kis városban minden család maga süti a maga kenyerét; de nagyobb városokban ez nem lehetséges. Ott az embereknek más dolguk, mesterségök van, nem érnek rá, nem is értnek hozzá, és akkor bizony kenyér nélkül maradnának, ha nem találkoznék szorgalmas, ügyes ember, aki egyebet sem csinál, minthogy minden áldott napon újra, meg újra mindig kenyeret süt, melyet, persze jó pénzen, ad el másoknak.

Nehéz és fontos mesterség a kenyérsütőé. Naphosszat ott köll lennie a tüzes kemence mellett, akár fagy odakiint, akár rekkenő nyári hőség uralkodik. És vigyáznia kell nagyon, mert ha roszul sü-

el a kenyér, akkor sok más embernek rontja el a napját, aki tőle kenyeret vásárolt, és aztán szídjá, ha nem tudja jóízűen megenni. Mert nem mindenki gazdag ember, hogy csak melleleg harap egy kis falat kenyeret; sok, nagyon sok embernek a kenyér a legfőbb tápláléka és minden egyéb csak mellékes. És így volt ez mindig: száz, meg száz és ezer esztendőök előtt is. Azért kéri az istenfélő ember, hogy mindennapi kenyere legyen meg.

A jó kenyérsütő nemcsak szorgalmas, sok fáradsalmat bíró ember, hanem jól érti azt is, miképen lehet ilyen vagy olyan kenyeret sütni: fekete kenyeret a szegényebb embernek, finom fehér czipót, kiflit, zsemlét a módosabbnak. A mezei szántóvető beveti a földet s learatja a búzát, rozsot, a malomban megőrlik, s lesz belőle liszt, de nagyon sokféle. Az ügyes pék kiválasztja, összeválogatja, melyik süteményhez milyen liszt szükséges, aztán dagasztja, kiszaggatja, süti ké-ő éjszakában; s mikor reggel fölébrednek az emberek, készen találják a friss kiflit, zsemlét, czipót, kenyeret, mellyel nekik semmi fáradságuk nem volt.

Csakhogy a pék nem adja ingyen a maga fáradsága gyümölcsét. Mindenkinek a maga mesterségével köll megszerezni a módot, hogy hozzá juthasson a mindennapi kenyéréhez és így, ha nem maga süti is, de mindenki maga szerzi, keresi meg a kenyerét.

Sokféle mesterség, munka adja meg a szorgalmas embernek a mindennapi kenyerét. Ezekről, válogatva, majd elmondok még egyet-mást.

NEHÉZ KEZDET.

(Képpel a czimlapon)

KI GONDOLNÁ, ki mondaná,
Ha Zsuzsink irását nézem:
Mily keserves, mily gyötrelmes,
Irni gondosan és szépen!

Tanító ur azt állítja:
Libatoll az igazi toll,
S betűm mégis különbözik
A többiek irásától.

Megfaragta nagy készséggel...
S tentát föcssen, egyre perczeg;
Vetnék betűt szépet, épet,
S mulnak el a drága perczek.

Perczek, negyedek és órák,
S próbálgatom, ülve itten...
Csupa pocza!... Mikor lesz szép
Az irásom, tudja Isten!

A SZERÉNY ESŐ CSEPP.

— Keleti mese. —

MÉLYEN lent a tenger fenekén él a gyöngy-kagyló. Ezer veszély közt száll le a buvár, hogy felhozza és kiviegye belőle a kincset érő drága gyöngyöt. De sok, sok százat szed össze és hord fel hiába, míg olyanra akad, amelyben gyöngyöt talál. És még ritkábban akad szép nagy gyöngy-szemre.

De honnan kerül a szerény külsejű kagylóba az a drága-gyöngy? Ha tudóst kérdeznél, mondana neked tudós magyarázatot; de talán be nem tudná bizonyítani. És az öreg Juszuf, aki ott a perzsa tengerből gyöngy-halászaik közt a legvénebb, legtöbbet tud: el nem hinné még akkor sem, ha a tudós bebizonyítaná. Mert ő azt jobban tudja, ő hallotta már az apjától, nagyapjától, azok is már az apjuktól, nagyapjuktól hallották, honnan ered a drága-gyöngy.

— Tudjátok-e honnan? szólt az öreg Juszuf. Lent a mély, sötét tenger-fenekén örökké a sós tenger vizében él a gyöngy-kagyló. De egyszer minden esztendőben fölemelkedik a viz színére és fölnyitja kagylóit, hogy friss levegőt szivjon. És ha nagyon szerencsés, akkor éppen esőre ér föl és üdítő édes esőcsepp hull beléje. Ekkor gyorsan becsapja kagylóit és lebecsát-kozik a mélybe. A világot el nem árulja, milyen kincshez jutott; őrzí féltékenyen s aggódó fősvénységgel; nemhogy másnak juttatná, maga sem nyul hozzá. És mikor végre mégis rászánja magát, már késő! Az esőcsepp kővé vált, másnak kincset érő drágakővé, de a kagylónak semmit sem érő teherré, melytől meg sem tud szabadulni. Elbusul bele és meghal.

— Így van az, amint én mondom: én, az öreg Juszuf, aki láttam a világban is, hogy rosszul jár az, aki csak őrzí titokban kincsét s magának sem, másnak sem használ vele. De ha már mesélek nektek, elmondok mást is. Tudjátok-e, honnan került az a híres gyöngyszem, mely a legszebb a világon és melyet a mi hatalmas urunk és fejedelmünk visel gombnak a süvegén?

Régen volt az, nagyon régen. Egy napon elborult az ég, sűrű felhők terültek el a tenger fölött és csakhamar sűrű eső hullt alá. Amíg fönt a magasban voltak az eső-cseppek, örvendve büszkélkedtek, milyen jót fognak ők tenni ott lent a földön.

— Hiába pompáz a ragyogó napsugár, mégis mi vagyunk a fontosabbak! Nálunk nélkül nem élhet meg senki, semmi.

De amint leérték, annál nagyobb lett a boszuságuk. Látták, hogy a tengerbe hullanak, az pedig maga oly töméntelen víz, hogy akár kis eső, akár nagy eső, semmit sem változtat rajta. Mérgeesen sugtak össze az eső-cseppek, csak egyikök szólt magában ilyenképen:

— Megérdemeltük a büntetést. Bűszkélkedtünk, gőgösködtünk, mikor még semmi érdemünk sem volt. Meg köllött tanulnunk, hogy aki legfontosabbnak hiszi magát, elenyésző semmivé válhatik. Im, most mindjárt lent leszek s elkeveredem a tenger roppant vizében eltűnő semmiségnek, amint megérdemlem.

Ámde a szerény és bűnbánó esőcsepp tévedett. Éppen ott uszott egy kitarult kagyló, ebbe esett belé. A kagyló levitte a mélybe s a kis cseppből aztán a leggyönyörűbb nagy gyöngyszem lett.

Sokáig feküdt ott a tenger mélyén. Egyszer aztán gyöngyhalászok jöttek és őt is kiemelték. Mikor kinyitották a kagylót, ámulva nézték a pompás gyöngyszemet. Szebbet még soha sem láttak.

— Ezt csak maga a fejedelem viselheti méltán, neki fogjuk felajánlani.

A fejedelem nagy halom aranyat adott a drága gyöngyért és a süvege hegyére varratta. Es apáról fiúra maradt és most is ott ragyog.

KEDVES VENDÉG.

(Képpel a 264—265. lapokon.)

PALI bácsi, Isten hozott!
*Régen várunk tégedet.
 Hogy rád ismerjünk azonnal:
 Folyton néztük képedet.*

*Te vagy, te vagy! Csakugyan te!
 S bár bajszod van karikás —
 Mégis hasonlitsz mamához —
 Te vagy, te vagy, senki más!*

*És most gyorsan be a házba!
 Alig vár beteg hugod —
 Mert hiszen, hogy régen szenved,
 Leveléinkből tudod.*

*Öröm a legjobb orvosság,
 Vigyük, vigyük meg neki!
 Hé a podgyászt a kocsiról!...
 Jancsi, hol vagy? Jere ki!*

A LÁBATÖRT LOVACSKA.

— Kicsike történetke. —

ALIG hiszem, hogy volna köztetek, aki már nem látott volna egy afféle egyszerű falovacskát, melynek letört a lába, vagy akár mind a négy lába is. Sok falovacskaja jár ilyen szerencsétlenül, nincs hát benne semmi különös.

És a minap mégis az én kis Elemér öcsém nagy bölcseséget tanult egy ilyen falovacskától. És tanult valamicskét, amennyire kicsi fejébe belefér, a piczi Lajoska is.

Hogy ők ketten testvérek, hát persze azt kellett volna hinni, hogy szépen békecségekben éltek és játszogattak együtt. De ez, sajnálattal mondom, eddig nem igen volt így. A hiba pedig, mi tagadás benne, a nagyobiknál, Elemérnél volt. Mert ő sorra elővette a Lajoska játékszereit és kedvére mulatott velök; de a maga játékszereit nem adta oda kis öcsének.

— No persze, hogy össze törje! mondogatta féltékenyen.

Lajoska még eddig egyiket sem törte ugyan össze, de Elemér megmaradt a mellett, hogy nem adja oda a maga játékszereit. Így hát a minap is, mikor az udvarról visszatért a szobába, szörnyű haraggal látta, hogy ujdonat-uj szép falovacskáját Lajoska huzogatja köröskörül a szobában.

— Ne bánts az én lovacskámat! kiáltott rá Lajoskára.

— Nem bántom, csak huzogatom.

— De én nem akarom!

— Te is játszottál tegnap az én csörgetyümmel.

— Az más! Én tudok vigyázni, te nem tudsz. Ereszd a lovacskámat!

— Nem eresztem!

Már ezt hiába mondta Lajoska, mert Elemér erősebb volt és elkapta a lovacskákat. De a makacs Lajoska nem akart tá-

gitani és utána futott Elemérnek, aki kezében a lovacskával az udvarra akart kiszaladni. Csak akart. Mert haragos sietésében megbotlott a küszöbön és nagyot zuhanva terült el a földön. Neki magának nem történt ugyan nagy baja, de annál nagyobb veszedelem érte a lovacskát, mert Elemér éppen reá esett s a lovacskának nagy recsenéssel letört mind a négy lába.

Mikor Elemér ezt látta, olyan keserves sirásra fakadt, hogy az egész ház népe össze futott. Lassan-lassan, nagy nehezen kiderítették, miképen történt a baj. S ekkor azt kérdém:

— Nos, már megvan a kár, de még lehet haszon belőle. Mit gondolsz Elemér, ki és mi az oka, hogy így történt?

— Hát Lajoska az oka!

— Tévedsz, kedves öcsém. Lajoska csak igen kicsi mértékben az oka. Az igazi oka az, hogy sajnáltad kis testvéredtől a magad játékszerét, melyben pedig kárt nem tett. Ha engeded szépen játszogatni, ha békés szeretetben mulattok együtt, semmi baja sem esett volna a lovacskának, csak rossz indulatod hozta meg a veszedelmet. Most ezt a lábatört lovacskát elteszem és néha-néha megmutatom neked. Meglátom, okultál-e a veszedelmen.

Elemér pironkodva intett, hogy megértett. Majd meglátom.

TAMÁS BÁCSI.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XXXIX. kötetének 15-dik számában közölt *körrejtvény megfejtése*:

Zápolya János.

Helyesen fejtették meg: Fáy Erzsike és Anna, Mihelyi Elvira és Margit, Kutas Margit, Bechert Ilka, Reichlin Rosa, Csihál Hortensia, Simalya Irén, Lövinger Fanny és Lenke, Baár Dénes, Weisz Ottó, Jantsovits Emil, Jelenik Adèle, Rothschnock Rosa, Wolfinger Elza, Szigetvári Kálmán és Laczi, Mangold Irén, Sztankóczy Lenke, Szenes Mari ka és Ede, Ro-

heim Ilona és Irén, Szily Irma, Visontai Ilonka, Gecző Anna, Gelbmann Hermina, Sugár Katicza és Márta, Schuler Guszti, Fischer Albert, Márton Ilonka, Schlichter Emma és Misi, Lescheditzky Kálmán, Messer Rudolf, Iró Lajos, Kalmár Ilonka, Borsodi Jolánka, Máder testvérek, Bernáth Emil és Dezső, Bornemisza László, Balkányi Kálmán, Roth Gizella, Murárik Bercezi, Morelli Feri, Witz Arthur és Dezső, Keleti Irén, Hermine és Jenő, Schreyer Ilona és Irén, Litsch Jolán.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Ida néni. Minden rendben. Levél megy. — **Baári Dénes.** Ugy van: az egyetemi könyvtár tornyában héjja fészkel s vijogva vadászta nyáron a feckét, mint most a verebet. A Lipóttemplom egyik csonka tornyában is lakott, még harmadéve, ilyen légi rabló család. De az építkezés elűzte, nyilván nem hosszú időre. — **Balkányi Kálmán.** A »Kis Lap« szerkesztője Forgó bácsi. — **Kalmár Ilonka.** Ha kerül egyszer szabad déli órad csütörtökön, látogass el hozzám. — **Hoody Tamás.** Az Eszterházy képtár még mindig az Akadémia 3-ik emeletében van. Az a festő, kit édes anyád ott egy külön szobában dolgozni látott, nem a képtár őre (ez Pulszky Károly), hanem a hirneves magyar festő művész: Horovitz Lipót. — **Eisen-tädter Anna.** Rövid időn meg fog jelenni. — **Messer Rudolf.** Más alakban ugyanez a név volt nem rég rejtvény tárgya. — **Csihál Hortensia.** Természetes, hogy kis lányt kis lány sorsa jobban érdekel, mint amolyan fiús történet. De hát: fiúból, lányból vegyest áll a »Kis Lap« olvasó közönsége; s ha jól megfigyeled: észre veheted, hogy az elbészélések hősei eszerint is váltakoznak. — **Kutas Margit.** Üdvözöllek a hívek sorában. — *Több levélről a jövő számban.*

Jótekonyság.

A *tűzkárosultak javára*: Csihál Hortensia 4 frt, Beck Irén és József 2 frt, Borsodi Jolánka 50 kr, Gyárfás Constance gyűjtése 8 frt 50 kr. (Egyes adakozók: gf. Bethlen Pál 5 frt, Szongott Josephine 50 kr, Gaál Emilia 10 kr, Nagy Rosa 2 kr, Kata néni 50 kr, Szász Erzsike 50 kr, Rosa néni 50 kr, Mama 50 kr, Apa 50 kr, Gyárfás Constance 38 kr.)

Az *Ég áldása legyen a kegyes adakozókon.*
Forgó bácsi.